

УДК 7.012:37(043.2)

КОНЦЕПЦІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

ГНАТЮК Лілія, КОЖЕМ'ЯЧЕНКО Марина
Національний авіаційний університет, Київ, Україна

Представлені концепції та тенденції, розвитку дизайну культурно-освітніх закладів. Виявлено, що концепції дизайну інтер'єру культурно-освітніх просторів є цілеспрямованими та привабливими та повинні проектуватися навколо речей, які є ціннісними та основоположними для людей, враховуючи унікальну культуру студентів, викладачів та споживачів. Зауважено, що меблювання, простір та обладнання, які забезпечують оптимальні умови відповідно до різноманітних потреб користувачів. З'ясовано, що тенденції розвитку дизайну культурно-освітнього простору є постійно змінними, індивідуальні та концептуальні.

Ключові слова: *дизайн, організація простору, культура, освіта.*

ВСТУП

Нові інструменти та педагогіка дозволяють навчатися та працювати в будь-якому місці, в будь-який час. Щоб ці культурно-освітні простори залишалися актуальними, їм потрібно запропонувати те, чого не можна ще знайти - відчуття приналежності до спільноти та досвіду навчання, збагачене змістовними зв'язками серед студентів, факультетів та коворкерів.

В світі онлайн навчання, де студенти можуть отримати знання за межами освітніх закладів, навчальні класи тепер більше не є просто місцем для навчання. Тепер це можливість спілкування з однодумцями, нетворкінгу, пошуку партнерів та прояву особистості.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Виявити концепції та тенденції розвитку дизайну культурно-освітнього простору. З'ясувати фактори та чинники, які впливають на дизайн культурно-освітнього простору.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Успішний дизайн культурно-освітнього простору - це не просто меблі та красивий колір стін. Культурно-освітні середовища повинні залучати, виховати, увімкнути і зберегти талант, який буде стимулювати інновації та виконання, і привести стратегію організації до життя.

Навчальні майданчики не завжди бувають цікавими, що ніяк не сприяє розвитку творчих здібностей у дітей і молоді. Так творці Hands-on Learning просувають систему навчання абсолютно нового рівня. Головна мета - формування захоплюючого і привабливого середовища,

яке б служило джерелом натхнення для людей, зацікавлених в саморозвитку і придбанні нових навичок. Прогресивні методи і матеріали цього освітнього майданчику розвивають уяву, формують навички самостійної роботи і стимулюють тягу до нових відкриттів.

Уява - це міст, який з'єднує вчителя і учня. Завдяки цій властивості, діти можуть розкрити власний творчий потенціал, підходячи до вирішення поставленого завдання з несподіваного боку. Неординарна обстановка кампусу дуже сприяє цьому процесу. Багатогранні і змістовні елементи перетворюють центр в сцену, де учні створюють свої історії та грають в них головну роль.

Весь простір розділено на кубічні блоки, кожен з яких представляє собою окремих навчальний майданчик з характерним колірним оформленням і набором елементів. Зони розташовані в особливому порядку, відповідно до послідовності етапів освітнього процесу. Кожна кімната обладнана інтерактивними пристроями та матеріалами, завдяки яким учень відчуває себе активним учасником всього, що відбувається.

Культурно-освітній простір має різні за функцій ним призначенням приміщення. Маленька групова студія добре підходить для невеликих груп, ця студія навчання швидко адаптується до різноманітних спільних заходів. Мобільні робочі стільці і регульовані по висоті таблиці підтримують різні положення та забезпечують комфорт та фокус. Мобільний цифровий дисплей і білі дошки полегшують обмін інформацією з будь-якої точки приміщення. Простий циркуляційний простір заохочує студентів співпрацювати з усіма доступними інструментами та один з одним, і дозволяє інструкторам вільно пересуватися по кімнаті. Лавки та маленькі круглі столи, які розміщені по периметру кімнати, підтримують випадкові розмови.

Лекційна студія призначена для презентацій та обговорення зміст, ця студія навчання має чітко визначену точку фокусу. Критичними елементами є чіткі лінії зору динаміка, цифрові дисплеї та дошки для всіх (включаючи пульт дистанційного керування) учасники; хороша акустика та освітлення; і шлях для студенти приєднуються до частини класу без навіязливості. Рухливі меблі дозволяють простору підібрати до вимоги класу, і бути перебудовані, як зміни потреб.

Майстерня - доступний для всіх виробничий майданчик, який створений для учнів майструвати, конструювати та винаходити індивідуально або з іншими студентами та викладачами. Цілеспрямоване різноманіття меблевих угруповань підтримує різні діяльності. Цифрові та аналогові інструменти (наприклад, 3-D принтери, лазерні різачки та мобільні дошки) дозволяють співпрацювати разом в групах. Мобільність меблів надає студентам можливість легко адаптувати простір під свою роботу.

Змішання приватних та відкритих офісів. З точки зору дизайну, заклад часто складається як з приватних офісів, так і з офісів відкритого типу. Для компанії, яка використовує лише приватні офіси, це може

стати проблемою. Одне дослідження показало, що використання лише приватних офісів «закриває міжгрупові зв'язки». Оскільки більшість офісних працівників витрачають близько 55% свого часу на спільну роботу, а 45% - індивідуальну роботу. Вважається, що суміш обох видів простору працює найкраще. Для того, щоб цей підхід був найбільш ефективним, він повинен бути добре продуманим: хто може працювати лише приватно, для кого потрібні відкриті простори, врахувати робочі функції та режими роботи. Не дивлячись на переваги відкритих просторів, маленькі ізольовані від шуму кімнати повинні бути: для скуре-конференцій, проведення співбесід тощо.

Зовнішній простір - це відкритий навчальний простір призначений для презентацій і обговорень, де можна користуватися перевагами природи, такі як зменшення стресу та просвітлення розуму. Інструменти, сидіння та інтерактивні екрани можна легко перемістити, дозволяючи студентам вибирати меблі, які найкраще підтримують їх діяльність і перебудовувати їх відповідно до проведення заходу.

До вибору кольорової гами дизайну інтер'єра є особливі вимоги, які дозволяють покращити освітлення в приміщеннях, що безпосередньо впливає на здоров'я студентів. Коли колір та враження від нього (його дія) не співпадають, це призводить до дисонансу, що відволікає та заважає сконцентруватися. Найкраще кольорове рішення – це світлі тони на стінах, яскраві акценти на предметах інтер'єру, до того ж можна збагачувати інтер'єр різними виробами, картинами. Такі речі перетворюють атмосферу, роблячи її схожою на дім і працювати стає комфортніше. Особливу увагу варто приділити рослинам. Саме вони забезпечують комфорт візуального середовища та допомагають відпочити очам студентів.

Важливим фактором, що відрізняє один культурно-освітній простір від іншого, є концепція закладу. Меблі, логотип та навіть одяг персоналу – це все має відповідати заданій концепції.

ВИСНОВКИ

Визначені основні тенденції та концепції розвитку дизайну культурно-освітніх просторів. На основі аналізу розроблено класифікацію приміщень за їх використанням, сформульовані основні вимоги проектування культурно-освітніх просторів. Навчальні простори змінюються з часом. Вони повинні адаптуватися до нових стилів викладання та навчання, бути гнучкими та підтримувати потреби різних відділів та дисциплін. Для таких нових потреб дизайн культурно-освітніх просторів змінюється:

- прибраний бар'єр між лектором та студентами завдяки відкритому плануванню, де викладач має вільний доступ до кожного студента;

- створені взаємодії між студентами такі, як: пост-лекційні зустрічі, інтерактив, завдяки вдалій розстановці місць – дивани, пуфи, мікс в розташуванні столів та стільців (замість рядків столів зі столами);

- мобільність в експлуатаванні місця відповідно до потреб та з можливістю використання нових технологій.

Тенденції розвитку культурно-освітнього простору є такими:

- індивідуалізм – свідомо ігноруються тенденції, прагнення зробити інтер'єр персоналізованим;

- ергономіка місця – в середовищах open space варто приділити увагу правильному розташуванню меблів;

- переосмислення концепції меблів – модульні меблі. скульптурні, простота та функціоналізм на першому місці;

- утилітарні матеріали в інтер'єрі - перевага простих матеріалів;

- кольорова стеля та гра світла, світло – новий колір;

- фітокартини із рослин, культура природи в дизайні середовища;

- м'які матеріали: килими на стінах, які несуть за собою домашню атмосферу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васюник-Кулієва М.В. Універсальний дизайн в освіті/ М.В. Васюник-Кулієва – [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://education-ua.org/ua/articles/938-universalnij-dizajn-v-osviti>.

2. Осипова Н.В. Педагогічні основи естетики навчально-виховного простору школи / Н.В. Осипова. – 2003. – 228 с.

3. Архипова А.А., Сирейщикова О.А., Христофорова І.В., Архипова Т.Н. Дизайн навчально-виховного простору світу освіти // Наука і технології: крок в майбутнє – 2014. Сб. X Міжнар. наук.-практ. конф. Чехія, Прага: Вид-во Publishing House «Education and Science» s.r.o., 2014.

Gnatyuk L., KOZHMYACHENKO M.

CONCEPTS AND TRENDS FOR DESIGN OF CULTURAL AND EDUCATIONAL SPACE

Concepts and trends of design development of cultural and educational institutions are presented. It has been discovered that the concepts of interior design of cultural and educational spaces are purposeful and attractive and should be designed around things that are valuable and fundamental to people, taking into account the unique culture of students, teachers and consumers. It is noted that furnishings, space and equipment that provide optimal conditions in accordance with the diverse needs of users. It is revealed that trends in the design of cultural and educational space are constantly changing, individual and conceptual.

Key words: *design, organization of space, culture, education.*